

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/6493.**

Benyújtás dátuma: **2019-06-14 08:27**

Parlex azonosító: **IE8711P80001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Szél Bernadett (független)**

Törvényjavaslat címe: **Egyes törvényeknek a legsérülékenyebb menedékkérők szabadítása és a fogvatartottak éheztetésének megszüntetése érdekében szükséges módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**egyes törvényeknek a legsérülékenyebb menedékkérők szabadítása és a fogvatartottak éheztetésének megszüntetése érdekében szükséges módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2019. évi törvény

egyes törvényeknek a legsérülékenyebb menedékkérők szabadítása és a fogvatartottak éheztetésének megszüntetése érdekében szükséges módosításáról

1. §

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 4. § (1) bekezdés c) pontjának helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[A törvény hatálya kiterjed]

„c) a menedékjogról szóló törvény szerint, arra a tizennyolcadik életévét be nem töltött menedékjogi kérelmet benyújtó külföldi gyermekre, aki jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kíséréte nélkül lépett Magyarország területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig amíg ilyen személy felügyelete alá kerül – feltéve, hogy az illető gyermek kiskorúságát a menekültügyi hatóság megállapította.”

2. §

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 53. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A közigazgatási perben – az 51. § (2) bekezdés e) és f), valamint (7) bekezdés h) pontja alapján hozott menekültügyi döntések kivételével – a keresetlevél benyújtásának nincs halasztó hatálya a döntés végrehajtására.”

3. §

A Met. 80/J. § szakasz helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tranzitzőnára a menekültügyi őrizet szabályait megfelelően alkalmazni kell.

(2) A tranzitzőnában különleges bánásmódot igénylő személyeket és a kiskorú gyermekekkel rendelkező családok tagjait nem lehet elhelyezni.”

4. §

(1) Hatályát veszti a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 62. § (3a) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a Met. 80/K. § (11) bekezdése.

5. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Legutóbb az Európa Tanács emberi jogi biztosának 2019. május 21-én kelt jelentése mutatott rá arra, hogy a magyar demokrácia és jogállamiság helyzetének folyamatos romlásával a hazánk védelmét kérők is egyre súlyosabb jogsértéseket szenvednek el. 2017. március 28. óta a 14 éven aluli kísérő nélküli kiskorúak kivételével minden menedékkérőnek a tranzitzőnákban kell megvárnia eljárásának befejezését. A tranzitzőnákban több tekintélyes nemzetközi szervezet (az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága, az UNICEF, az Európa Tanács emberi jogi biztosa, a kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésének európai bizottsága, az Európa Tanács keretében működő Lanzarote Bizottság és GRETA Bizottság) szerint fogva tartják a menedékkérőket, sokszor embertelen körülmények között. A bizonytalan ideig tartó, szigorú, börtönszerű viszonyok közötti kényszerű tartózkodás súlyosan károsítja az eddig is sokat szenvedett menedékkérők lelki egészségét. 2018 augusztusa óta 14 esetben éheztetett a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) a tranzitzőnákban fogvatartott embereket, menedékkérőket és idegenrendészeti eljárás alatt állókat egyaránt. Eddig 23 ember szenvedett, akár több napon keresztül is, a Hivatal példátlanul súlyos jogsértése miatt. A Belügyminisztérium és a Hivatal minden esetben kivétel nélkül a hatályos magyar szabályozás végrehajtásának tekintették a történeteket. Ezek a jogsértések rendszerszerű hiányosságokból fakadnak, amelyekre csak a jogszabályok átfogó, a nemzetközi emberi jogi normáknak és az uniós jognak megfelelő módosítása lehet a megoldás. A legsúlyosabb jogsértések orvoslása azonban nem várható magára. Az alapvető emberi jogokat súlyosan sértő helyzet orvoslása érdekében ezért a Magyar Helsinki Bizottság által kidolgozott javaslatokat felkarolva – összhangban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvénynek a tranzitzőnákban tartózkodó menedékkérők emberséges ellátása érdekében szükséges módosításáról szóló T/1459. számú korábbi törvényjavaslatommal – benyújtom az egyes törvényeknek a legsérülékenyebb menedékkérők szabadítása és a fogvatartottak éheztetésének megszüntetése érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely egyrészt az éheztetés megakadályozását szolgálja a menekültügyi, illetve idegenrendészeti eljárásban, másrészt a legsérülékenyebbek szabadítását a tranzitzőnákban.

Részletes indokolás

1. §

A módosítással a Gyvt. személyi hatálya ismét a 2017. március 28-a előtti körre terjedne ki, kivételek nélkül, ami ahhoz szükséges, hogy kísérő nélküli kiskorúakat semmiképpen ne lehessen a tranzitzőnákban fogva tartani.

2. §

A keresetlevél halasztó hatályának elrendelése garanciális jelentőségű. Bár a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény alapján a bíróság elrendelheti a keresetlevél halasztó

hatályát, a jogi képviselő nélkül eljáró fogvatartott menedékkérők számára ez a lehetőség sokszor nem ismert. A keresetlevél halasztó hatályának elrendelésére irányuló kérelem hiányában azonban a Hivatal már a bírósági felülvizsgálat alatt megindíthatja az idegenrendészeti eljárást, amely a kérelmezők éheztetését is maga után vonja.

3. §

A módosítás összhangba hozza a tranzitciónákra vonatkozó belső jogi környezetet azzal a ténnyel, hogy a tranzitciónák fogvatartási helyek. A menekültügyi őrizetre vonatkozó garanciális szabályokat így a személyi szabadságuktól megfosztottak jogainak védelme érdekében ebben az esetben is alkalmazni kell. További garanciális szabály, hogy gyermekeket és más sérülékeny, különleges odafigyelést igénylő menedékkérőket ne lehessen fogva tartani, hiszen ez nyilvánvalóan ellenkezik a helyzetükből fakadó sajátos szükségleteikkel. Bár az uniós jog nem tiltja a menedékkérő gyermekek és különleges bánásmódot igénylő személyek fogvatartását, a tranzitciónában tapasztalható embertelen körülmények egyértelműen indokolják a (2) bekezdésben megfogalmazott tiltás bevezetését.

4. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) lehetővé teszi a Hivatalnak, hogy az idegenrendészeti eljárás idejére is a tranzitciónában tartsa fogva a jogerősen elutasított menedékkérőket. A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rend. (a továbbiakban: Harmtv. vhr.) azonban erre az esetre nem írja elő kifejezetten az étel biztosításának kötelezettségét, a Hivatal pedig erre hivatkozva éheztetett 23 embert az elmúlt hónapokban. A Harmtv. vhr.-t az Országgyűlés nem tudja módosítani, azonban a jogforrási hierarchiában felette álló Harmtv. megfelelő módosításával ez a probléma orvosolható. Amennyiben a Hivatal nem jelölheti ki a tranzitciónát kötelező tartózkodási helyként, megszűnik ezen önkényes és súlyosan jogsértő jogalkalmazás lehetősége.

Amennyiben egy menedékkérő kérelmét a Hivatal véglegesen elutasította vagy az eljárást megszüntette, majd ezt követően új kérelmet nyújt be (akkor is, ha időközben felmerült új tény vagy körülmény, tehát a kérelem nem nyilvánvalóan megalapozatlan), nem illetik meg ebben a második eljárásban a kérelmezőt a területen maradáshoz, az ellátáshoz és szálláshoz, valamint a munkavégzéshez való jogosultságok. Ez azt jelenti, hogy a Hivatal ilyen esetben is éheztetheti a fogvatartott menedékkérőket.

5. §

Hatálybaléptető rendelkezés.